

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת סוטה

דפים ב - ו, פרשת וירא תשע"ז

דרך ישרה תמצית הדף

דף ב - ג

*סדר הקינוי. *העדות בקנוי סתירה וטומאה.

- א. סדר הקינוי 1. הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, וסדר המסכתות: בכתובות איכא פרק המדיר, ואגב כך נדרים, ואח"כ נזיר שדומה לזה, וסוטה שהרואה יזיר. 2. ריש לקיש פתח אין מזווגין לאדם אשה אלא לפי מעשיו וקשה לזווגין כקריעת ים סוף, והא דאמרין בת קול יוצאת ארבעים יום לפני יצירת הולד ואומרת בת פלוני לפלוני זהו בזיווג ראשון. 3. לשון קינוי משום שמטיל קנאה, לר"ל בינה לבין אחרים משום דקינוי ע"פ עצמו, ולאביי בינו לבינה דקסבר ע"פ שנים, ולתרווייהו אסור לקנאות וכן משמע מלשון המקנא שבמשנתנו, ולמ"ד מותר זהו לשון התראה. 4. אדם עובר עבירה בסתר וה' מכריז עליו בגלוי שנאמר ועבר לשון הכרזה, ומלשון תשטה שמענין שאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנסה בו רוח שטות. 5. אין אדם מקנא לאשתו אא"כ נכנסה בו רוח, לרבנן רוח טומאה ולרב אשי רוח טהרה וה"נ מסתברא מדפליגי אם הקינוי חובה או רשות. 6. וקנא את אשתו לרבי ישמעאל רשות ולר"ע חובה משום שנאמר לא תשנא את אחיך בלבבך, וכן פליגי גבי לה יטמא דכתיב לנפש לא יטמא, ולעולם בהם תעבודו משום לא תחיה כל נשמה, ור"ע יליף מקרא אחרינא לכן הויא חובה, ולר"ש פרשה שנשנית היא עבור דבר שנתחדש בה.
- ב. בעדות טומאה ללא קינוי צריך שני עדים בגו"ש דבר מעדות, אבל לאחר קינוי וסתירה אפילו עד אחד נאמן שנאמר ועד אין בה וזהו דווקא שנים מדלא כתיב עד אחד כמו לגבי עדות ואל"כ היה סגי בסתירה לחוד שהרי רגלים לדבר. והדיעות בקינוי וסתירה 1. לרבי יהושע גם הקינוי וגם הסתירה על פי שנים שנאמר בטומאה ועד אין בה דהיינו שיש רק אחד, ובה אתי למעט קינוי וסתירה דלא סגי בעד אחד אלא בשנים. 2. לרבי אליעזר בסתירה א"צ שנים דקסבר שמהפסוק בה אין למעט סתירה כיון שהוקשה לטומאה ואוסרתה על בעלה בפועל ועדיפא שהיא התחלת הטומאה, אבל הקינוי צריך שיהיה על פי שנים. 3. לרבי יוסי בר"י הקינוי בעד אחד דהוקש לטומאה והסתירה בשנים דממעט מבה, ואמרין אין לדבר סוף לרבי יוסי כיון דיאמר שקנא וכן למשנתנו כיון דיאמר שנסתרה, ואמרין דבזה"ז אין לומר לאשתו אל תסתרי עם פלוני דלמא קי"ל כר"י בר"י ונאסרת עליו לעולם כיון שא"א להשקותה.

*שיעור ביאה. *גסות הרוח.

א. האומר לאשתו אל תסתרי ונסתרה אסורה על בעלה ובאכילת תרומה והשיעור כדי טומאה בלא פיתוי והביאה ללא גמר אלא העראה 1. לר"ש הקפת דקל ברגל. 2. לר"א מזיגת הכוס או חזרת ענף דקל ברוח, ובעי האם צריך עד שינוח מלהתנועע. 3. לרבי יהושע כדי למזוג כוס ולשתותו. 4. לבן עזאי כדי לצלות ביצה או לשתות כוס. ואמרינן דכל אחד שיער בעצמו ובן עזאי נשא ופירש, או שמע מרבו, או סוד ה' ליראיו. 5. לר"ע כדי צליית ביצה וגמיעתה וא"ל ריב"ב דזהו שיעור גמיעת שלש ביצים. 6. לריב"ב כדי לגמוע ביצה אחת. 7. לר"א בן ירמיה לקשור גרדי נימא, ובעי האם רחוק או קרוב. 8. לחנין בן פנחס שתושיט ידה לפיה ליטול קיסם, ובעי האם מהודק. 9. לפלימו הושטת יד לסל ליטול ככר ובעי האם מהודק, חדש, חם, חיטים, רך, וזכר לדבר כי בעד אשה זונה עד ככר לחם, או דאתי שהאוכל בלא נט"י כאילו בא על זונה, או שהבא על זונה סופו שיגיע עד פת לחם.

ב. גסות הרוח 1. ואשת איש נפש יקרה תצוד, מי שיש בו גסות הרוח לבסוף נכשל באשת איש, או אתי שהבא על אשת איש תצודנו לגהנום אפילו אם למד תורה שיקרה מפנינים. 2. מי שיש בו גסות הרוח כאילו עובד ע"ז שנאמר בה תועבת ה' כל גבה לב בגז"ש תועבה. 3. כאילו כפר בעיקר שנאמר ורם לבבך ושכחת את ה'. 4. כאילו בא על כל העריות בגז"ש תועבות. וסיום הפסוק יד ליד לא ינקה, שהבא על אשת איש לא ינקה מגהנום אפילו אם הקנה לה' שמים וארץ כאברהם שהרים ידו, שקבל תורה מיד ה' כמשה, ועושה צדקה בסתר לידו של העני. 5. כאילו בנה במה שנאמר כי במה נחשב הוא. 6. ראוי לגדעו כאשירה שנאמר בה ורמי הקומה גדועים. 7. אין עפרו ננער שנאמר הקיצו שוכני עפר. 8. שכינה מייללת עליו שנאמר וגבוה ממרחק יידע וה' רם ואפ"ה רואה את השפל. 9. ה' אומר אין אני והוא יכולים לדור בעולם שנאמר על גבה עינים אותו לא אוכל, וי"א דקאי על המספר לשה"ר שנאמר בפסוק מלשני בסתר. 10. אפילו רוח קימעא עוכרתו שנאמר והרשעים כים נגרש, ובאדם יש רק רביעית דם. 11. סופו מתמעט שנאמר ולשאת ולספחת. 12. אזהרה לגסי הרוח, שמעו והאזינו אל תגבהו, ורם לבבך ושכחת, ונאמר השמר פן תשכח את ה'. 13. מקרא רומו מעט ואיננו דרשינן שכל מי שיש בו גסות הרוח לבסוף מתמעט ואיננו בעולם, ואם חוזר בו נאסף בזמנו כאברהם אבינו ואם לאו נאמר עליו וכראש שבולת ימלו. 14. כתיב ואת דכא ושפל רוח ופליגי האם ה' מעלה את הדכא או יורד אליו כמו שהשכינה ירדה על הר סיני וההר לא הוגבה כך ילמד אדם מדעת קונו. 15. ת"ח צריך שיהיה בו אחד משמונה בשמינית ומעטרתו ובשמתא מי שיש בו טפי ומי שאין בו כלל, ולרנב"י לא מינה ולא מקצתה דהויא תועבה. 16. תפילת אדם נשמעת אם משים לבו כבשר שנאמר יבא כל בשר, ובצרעת גבי בשר כתיב ונרפא משא"כ באדם, ומייתי ראשי תיבות אדם אפר דם מרה, בשר בושא סרוחה או שאול ורימה. 17. מי שדעתו שפלה כאילו הקריב את כל הקרבנות שנאמר זבחי אלוקים רוח נשברה, ואין תפילתו נמאסת שנאמר לא תבזה, וכל השם ארחותיו זוכה ורואה בישועת ה'.

צדקה ו

*נסתרה ומת בעלה. *עדים בחו"ל שנטמאה.

א. אשה שנסתרה ולא שתתה ומת בעלה חולצת ולא מתייבמת שנאמר על המוצא באשתו ערות דבר

ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר, ומפרשינן 1. לאחר ולא ליבם, וצריכה חליצה כמו שאם היה בעלה חי היתה צריכה ממנו גט. 2. התורה צוותה עליו לגרשה לכן א"א שתתייבם אבל מותרת להנשא לאחר דהוי לרצונו. 3. עלה השני נקרא אחר שאינו בן זוגו של הראשון שהוציא רשעה מתוך ביתו, אבל כאשר השני מת יכולה להתייבם כיון שעמו היתה בשם טוב. 4. ק"ז אם נאסרה במותר לה כ"ש שתאסר באסור לה, וכה"ג שקידש אלמנה ומת יכולה להתייבם לאחיו כהן הדיוט כיון שבהתחלה היתה אסורה לבעלה, ואשת כהן שנאסרה מותרת להתייבם לחלל כיון שאונס בישראל שריא ובחלל ליכא איסורא.

ב. סוטה שיש במדינת הים עדים שראו שנטמאה אין המים בודקין אותה שנאמר עד אין בה, והשמועות 1. במשנתנו גבי הנשים שאינן שותות מי שראו עדים שהיא טמאה, ופשיטא דאינו קודם שתייתה אלא לאחר מכן ואם המים בודקין אותה יתברר למפרע שהעדים משקרים, ודחי דלמא היא מאלו שהזכות תולה לה ופליגי אמוראי האם רבנן חולקים על רבי וסוברים שאם יש לה זכות אינה מתנוונה. 2. לרבי שמעון אין זכות תולה במים המרים דא"כ הנשים לא יודו וכן תוציא לעז על הטהורות ששתו ולפי זה אף אם יש עדים בחו"ל צריך שהמים יבדקו, ואמרינן דאכ"פ פליג על רב ששת או דזהו לא שכ"ח. 3. מי שבאו עדים שנטמאה מנחתה נשרפת ואיירי שבאו אחרי שהמנחה נתקדשה ואם אין המים בודקין יתברר למפרע שקידוש המנחה היה בטעות, ודחי כגון שזינתה בעזרה מפרחי כהונה או כשנצרכה לנקביה, או טעמא שמא יאמרו מוציאין מבלי שרת לחול, והא דבנמצאו עדיה זוממין מנחתה יוצאת לחולין זהו משום שיש לזה קול. 4. וטהורה היא ממעטינן שיש לה עדים בחו"ל, שתלתה לה זכות, ושדברו עליה מזרות בלבנה.

שאלות לחזרה ושינון

פרק קמא - המקנא

דף ב- ג

א. סדר הקינוי (6)

ב. הדיעות בעדות קינוי בסתירה (3)

דף ד- ה

א. שיעורי כדי טומאה (9)

ב. סוגיית גסות הרוח (17)

דף ו

א. דיני אשה שנסתרה ומת בעלה ומ"ט (4)

ב. סוטה שיש עדים בחו"ל שנטמאה והשמועות

(4)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

☛ ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~160~

המערכת